

Veie; men givet er det, at jo større og bredere et Havnebasin er, jo mere vil denne No savnes.

Jeg skal derefter vende mig til det andet Foredrag, der var ligesaa interessant, som det var udførligt, og der skal jeg allerførst dvæle ved et enkelt Punkt, som den ærede Taler (S. Hansen) i sin, om jeg saa maa kalde det, historiske Udvikling af Kjøbenhavns Havneforhold kom til at berøre, et Spørgsmaal, som oftere har paatrængt sig mig og naturligvis ogsaa mange andre ærede Medlemmer. Det er et Spørgsmaal, som jeg havde tænkt mig ved denne Leilighed at drage frem, men som nu — og det glæder mig — er blevet fremstillet og klarlagt paa en ganske anden indgaaende Maade, end jeg vilde have formaaet, hvorfor jeg nu kan fatte mig i forholdsvis Rothed, men jeg maa dog berøre det. Det Spørgsmaal, som forekommer mig i denne Forbindelse at være overmaade vigtigt, er: Hvad er egentlig Kjøbenhavns Havn? Er det en Statshavn i Lighed med Helsingørs, Frederikshavns og Esbjergs Havne, eller er det en Kommunalhavn i Lighed med Aarhus' Havn og andre Havne, eller endelig er det en Havn, som er noget af begge Dele? Hvis jeg har forstaaet det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (S. Hansen) ret, falder Kjøbenhavns Havn ikke ind under nogen af de her nævnte tre Kategorier; men den er i Virkeligheden en Institution, den dannes saa at sige en Stat i Staten, en Stat med sin egen Rigsdag i Form af et Havne raad, ganske vist kun et raadgivende, og sit eget Overhoved, Havnekapitainen, hvis Subvænetet dog indskrænkes ved Indenrigsministerens Overherredomme. Jeg antager, at jeg opfatter den ærede Landssthingsmand ret, naar jeg formoder, at han drog det, som det forekommer mig, meget naturlige og nærliggende Konklusion af denne Havnens eiendommelige Særstilling, at det maatte være en ueftergivelig Betingelse for Gjennemførelsen af dette Lovforslag, at de kjøbenhavnske Havneforhold ordnedes samtidig eller i alt Fald ved en Lov, der løb jævnsides med denne Lov. Til en saadan Konklusion kan jeg ganske slutte mig, thi det forekommer mig uanstøteligt, at naar Rigsdagen skulde billige, at Staten overtog Forpligtelser, der ikke ere synderligt overfluelige, ligger det nært, at Rigsdagen ogsaa maatte have Haand i Hænde med det Bæsten, for hvis Skuld disse Forpligtelser overtages, hvilke Forpligtelser jo sikkert ville koste Staten mange Millioner, saafremt Havneafgiften, hvad vi have den høitærede Indenrigsministers Ord for, ligesom ogsaa

Lovforslagets § 8 udtrykkelig giver Anvisning derpaa, hæves. Jeg skjønner ikke rettere, end at de tilbageblivende Havneindtægter ikke ville række til mere end til Havnens Vedligeholdelse, til enkelte Fornyhelse og Udviklinger samt til de altid fornødne Uddybninger. For derfor at forhindre, at Statens Garanti skulde blive altfor effektiv, tror jeg, at det vilde være godt og tilraadeligt, at overhovedet de kjøbenhavnske Havneforhold blæve henlagte under Statens og dermed ogsaa under Rigsdagens fulde Kontrol. Den samme ærede Rigsdagsmand udtalte senere Noget, der, da det kom fra hans Side, ikke var frit for at vække Forundring hos mig. Han rettede nemlig det Spørgsmaal til den høitærede Indenrigsminister om, hvortil og af hvem Frihavnen egentlig skulde bruges. Ganste vist var det ikke for mig nogen hel ny eller særlig overraskende Tanke, der laa i dette Spørgsmaal, idet jeg under den lange og stærkt oparbejdede Agitation for en Frihavn hidtil havde haft en vis Fornemmelse af, at mange af de varme og stærkt begejstrede Tilhængere af Frihavnsplanen nærede nogle forunderlige, for ikke at sige fantastiske og uflære Forestillinger om, hvad en Frihavn egentlig var, og hvori dens Betydning og Nytte bestod. Rigeledes har jeg ogsaa ofte forelagt ærede Kolleger og større eller mindre Forretningsdrivende Spørgsmaal om, hvortil Frihavnen egentlig skulde benyttes; men næsten altid har jeg modtaget temmelig utilfredsstillende Svar. Jeg sagde mig imidlertid selv, at mine Tvivl selvpølgelig maatte bero paa manglende Sagkundskab, og at det ogsaa var dette, der laa til Grund for de Udspragtes utilfredsstillende Forklaringer, og da den høie Regjering tog Sagen i sin Haand og fremsatte et Lovforslag om en Frihavn, vare alle mine Tvivl paa bedste Vel til at forstumme. Men jeg skal ikke negte, at naar en i disse Forhold saa nye fjendt og velbevandret og ganske særlig jagtyndig Mand som det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Harald Hansen) kunde rette et saadant Spørgsmaal som det, han gjorde, til den høitærede Minister, vaktes nogle svage Spor af mine gamle Tvivl paaany tillibe hos mig, og jeg lyttede derfor med spændt Opmærksomhed til de Dørløsninger, som den høitærede Indenrigsminister gav os Alle og særlig den ærede nævnte Landssthingsmand som Svar paa det af ham reiste Spørgsmaal, idet jeg haabede, at bestemte Paavisninger vilde gøre os det tydeligt og klart, for hvem og paa hvilke Omraader denne Foranstaltning vilde fremfalde nye Virksomheder, der ikke kunde trives in-